

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/539/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412209676
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6412209676.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľ Profidebt Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Mliekarenská 10, IČO: 35 925 922, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kováč, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, proti odporkyni Q. Q., narodenej XX. XX. XXXX, bytom B. X., J. č. XX, za účasti vedľajšieho účastníka OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Košice, Stará Baštová č. 2, o zaplatenie 904,09 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 18C/50/2013-109 zo dňa 28. 02. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že vstup OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268 ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne pripúšťa.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd nepripustil vstup vedľajšieho účastníka OZ právna pomoc spotrebiteľom (ďalej v texte len „OZ“), do konania na strane odporkyne.

V odôvodnení uznesenia okresný súd uviedol, že vstup vedľajšieho účastníka do konania nepripustil, nakoľko navrhovateľ nesúhlasil s takýmto vstupom. Konštatoval, že v danom prípade ide o vedľajšieho účastníka, ktorý nemusí preukazovať právny záujem na výsledku konania, avšak odporca napriek tomu, že bol vyzvaný, neudelil súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka, preto súd jeho vstup nepripustil.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie vedľajší účastník - OZ právna pomoc spotrebiteľom, ktorý namietal, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a postup súdu prvého stupňa trpí vadou, pre ktorú sa vedľajšiemu účastníkovi odníma možnosť konať pred súdom. Mal za to, že predpokladom účasti vedľajšieho účastníka v konaní nie je výslovný súhlas spotrebiteľa, naopak, vstup vedľajšieho účastníka ako spotrebiteľského združenia do konania zákon v ust. § 93 ods. 2 priamo predpokladá. Zdôraznil, že združenie je právnickou osobou zameranou na ochranu spotrebiteľov, ktoré vstúpilo do konania z vlastného podnetu do predmetného spotrebiteľského sporu v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka na strane žalovaného spotrebiteľa. Poukázal na to, že v danom prípade odporkyňa neprejavila výslovný nesúhlas s jeho účasťou v konaní. Samotná nečinnosť spotrebiteľa - odporkyne nemôže brániť združeniu na ochranu práv spotrebiteľov vstúpiť do spotrebiteľského sporu ako vedľajší účastník na strane odporcu - spotrebiteľa. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a jeho vstup do konania pripustil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnuté uznesenie podľa § 220 O. s. p. zmenil, nakoľko neboli dané dôvody pre jeho potvrdenie a ani zrušenie.

Rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým nepripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania nepovažuje odvolací súd za vecne správne a takýmto rozhodnutím bola súčasne odňatá možnosť konať účastníkovi konania - vedľajšiemu účastníkovi konania na strane odporkyne pred súdom.

V prejednávanej veci musí súd brať na zreteľ, že existujú dva typy vedľajšieho účasti a v prípade, ak zo zákona vstúpila do určitého konania právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, potom na vstup alebo zotrvanie v konaní, príp. na možnosť uskutočňovať právne úkony v takomto konaní, tomuto typu vedľajšieho účastníka nemožno klásť žiadne ďalšie podmienky okrem tých, ktoré sú stanovené v § 93 ods. 4, druhá a tretia veta O. s. p. Iba uvedený výklad totiž dôsledne zodpovedá tomu, že všeobecné súdy sú povinné vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné práva na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, vrátane účastníkov, ktorých pobyt nie je známy. Pokiaľ je potom účelom ustanovenia § 93 ods. 2, v spojení s § 93 ods. 4 O. s. p. zvýšiť ochranu určitých subjektov prostredníctvom právnických osôb, ktorých predmetom činnosti je práve ochrana záujmov týchto subjektov, nemožno mať pochybnosti o tom, že je v súlade s uvedeným účelom právnej úpravy, uvedeným právnickým osobám zabezpečiť účinné právne prostriedky ochrany, ktoré by mohli v prospech chránených subjektov využiť.

Vstup tejto právnickej osoby zriadenej na ochranu spotrebiteľov predpokladá a zakotvuje samotný zákon - Občiansky súdny poriadok a so vstupom takýchto osôb do konaní na ochranu spotrebiteľov počítal i zákonodarca, čo vyplýva z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z..

Ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. upravuje spôsob, akým vedľajší účastník vstúpi do konania, resp., akým získa procesné postavenie vedľajšieho účastníka. V tomto prípade sa vedľajší účastník stáva nositeľom svojich procesných práv a povinností doručením svojho oznámenia súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník, resp. doručením jeho oznámenia, že na výzvu niektorého z účastníkov do konania vstupuje (k uvedenému pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 33/2006, sp. zn. 5 Cdo 201/2004, sp. zn. 3 Cdo 319/2009, sp. zn. 1 Cdo 234/2004 a pod.). Zo žiadneho z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva, že by sa pre účinný vstup vedľajšieho účastníka do konania vyžadoval výslovný súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania tak, ako na to poukazoval okresný súd. Je tomu tak v prvom rade preto, že Občiansky súdny poriadok umožňuje konajúcemu súdu rozhodovať o prípustnosti vedľajšieho účasti len na návrh (§ 93 ods. 3 posledná veta O. s. p.), pričom za návrh je v zásade potrebné považovať relevantnou formou vykonaný prejav vôle hlavných účastníkov konania alebo niektorého z nich, ktorým je vyjadrený nesúhlas so vstupom tretej osoby ako vedľajšieho účastníka konania (Nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 480/2012-72 zo dňa 14. 2. 2013). Z vyššie uvedeného v prvom rade vyplýva, že súd, na ktorom sa vedie konanie, do ktorého vstúpil vedľajší účastník, ex offo neposudzuje, či je vstup vedľajšieho účastníka do konania prípustný, ale je jeho povinnosťou účastníkov upovedomiť o vstupe vedľajšieho účastníka, s tým, že účastníci konania majú následne právo vysloviť voči tomuto vstupu námietky (k uvedenému pozri okresným súdom citované uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 188/2012, ďalej sp. zn. 7 Cdo 67/2013, sp. zn. 5 Cdo 113/2010, sp. zn. 2 Cdo 212/2012, R 57/2009 a pod.). V prípade, ak námietka voči vstupu vedľajšieho účastníka do konania vznesená nebude, je konajúci súd povinný s vedľajším účastníkom riadne konať tak, aby mu boli zabezpečené všetky procesné práva (viď § 93 ods. 4 O. s. p.). Len pre prípad, že uvedená námietka vznesená bude, je potom konajúci súd prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania povinný preskúmať. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť, že na to, aby vedľajší účastník platne do konania vstúpil a v tomto zotrval sa výslovne nevyžaduje súhlasný prejav účastníka, na ktorého stranu by mal vedľajší účastník vstúpiť. Naopak, pre záver o tom, že účasť vedľajšieho účastníka v konaní je potrebné nepripustiť, je v prvom rade potrebná námietka vstupu vedľajšieho účastníka konania, ako procesný úkon uskutočnený akýmkoľvek spôsobom, ktorý zákon prezumuje pre podanie v § 42 ods. 1 O. s. p., v ktorom účastník konania výslovne prejaví vôľu na tom, aby vedľajší účastník do prebiehajúceho konania nevstúpil. Po vznesení námietky vstupu vedľajšieho účastníka do konania hlavným účastníkom je potrebné, aby uvedená námietka bola doručená na vyjadrenie vedľajšiemu účastníkovi, aby tomuto bolo garantované právo vyjadriť sa k dôvodom nesúhlasného stanoviska účastníka s vedľajším účastníctvom (Nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 480/2012-72 zo dňa 14. 2. 2013). V opačnom prípade sa vedľajšiemu účastníkovi postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ sa potom jedná konkrétne o námietku vstupu subjektu, ktorý je osobou podľa § 93 ods. 2 O. s. p., ako je tomu aj v prejednávanej príhode, tu je potrebné odlišovať, či uvedenú námietku podal účastník, na strane ktorého chce vedľajší účastník vystupovať (v prejednávanej príhode odporca v postavení spotrebiteľa) alebo jeho protistrana. Zatiaľ čo v prípade námietky účastníka, na stranu ktorého vedľajší účastník do konania vstúpil, bude na nepripustenie účasti vedľajšieho účastníka v zásade stačiť už samotný výslovný prejav vôle, ktorým tento účastník vyjadrí, že si účasť vedľajšieho účastníka v konaní na svojej strane neželá, v prípade, ak podá námietku voči vstupu vedľajšieho účastníka účastník, na stranu ktorého vedľajší účastník nevstúpil, dôvodom na nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania nemôže byť len samotná skutočnosť, že protistrana súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka na svoju stranu výslovne neudelila. Je tomu tak už len z dôvodu uvedeného vyššie, že výslovne udelený súhlas účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka, ktorý nemá vystupovať na jeho strane, platná právna úprava nevyžaduje.

Na rovnakých záveroch, aké formuloval odvolací súd vyššie, je postavené uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/188/2012. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí síce ako jednu z podmienok účasti vedľajšieho účastníka v konaní uviedol, že touto je i súhlas hlavného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka, z ďalších častí odôvodnenia jeho rozhodnutia však možno jednoznačne vyvodiť, že uvedená podmienka súhlasu so vstupom do konania má charakter podmienky negatívnej. Dovolací súd totiž v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia v prvom rade uviedol, že „súd z vlastnej iniciatívy neskúma, či je vedľajšie účastníctvo prípustné, alebo neprípustné; o (ne)prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje, ak niektorý z účastníkov namietne neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Aj vtedy, keď vstup do konania iniciuje samotný vedľajší účastník, majú účastníci právo vyjadriť sa k jeho úkonu, ktorým prejavil, že vstupuje do konania, a prípadne namietat neprípustnosť tohto vstupu.“ Pokiaľ potom dovolací súd uviedol, že „podstatnou podmienkou vedľajšieho účastníctva v konaní je súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať“, následne k tejto podmienke precizoval, že: „z ustanovenia § 93 O. s. p. nemožno žiadnym spôsobom vyvodiť, že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu ním podporovaného účastníka; svoj nesúhlas s vedľajším účastníctvom tento účastník nemusí ani odôvodňovať. I keď sa určitý subjekt stáva vedľajším účastníkom už v momente, keď súdu dôjde jeho procesný úkon obsahujúci prejav vôle vstúpiť do konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka, má bezpochyby účastník konania, ktorého chce vedľajší účastník v konaní podporovať, procesné právo vyjadriť svoj nesúhlas s jeho vstupom do konania. Účastník konania má preto právo svojím nesúhlasom zabrániť tomu, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten, koho účasť v konaní si neželá.“ V tejto súvislosti je potrebné súhlasiť s názorom odvolateľa, že pokiaľ v súvislosti s podmienkou prípustnosti vedľajšieho účastníctva dovolacím súdom označenou ako „súhlas (hlavného) účastníka konania, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať“ používa dovolací slovné spojenia „účastník má právo prípadne namietat prípustnosť tohto vstupu“, „hlavný účastník nesúhlas nemusí odôvodňovať“, „účastník má právo vyjadriť svoj nesúhlas“ a „právo svojim nesúhlasom zabrániť tomu, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten, koho účasť v konaní si neželá“, dovolací súd mal na mysli, že táto podmienka nie je splnená vtedy, ak účastník konania, na ktorého strane má vedľajší účastník vystupovať, právne relevantným spôsobom výslovne vyjadrí svoju vôľu vedľajšieho účastníctvo v konaní nepripustiť. Správnosti uvedeného výkladu uznesenia dovolacieho súdu pritom nasvedčuje i akýsi návod adresovaný všeobecným súdom, ktorého sa tieto majú držať v prípade, ak do konania vstúpi vedľajší účastník, a v ktorom dovolací súd vyslovil nasledovné: „zodpovedá zákonu procesný postup súdu, v rámci ktorého oznámi účastníkom konania, že určitý subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník a vyzve ich, aby sa k tomuto vstupu vyjadrili. Súdom vyzvaní účastníci môžu vyjadriť svoje nesúhlasné stanovisko so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.“ Navyše rovnaký záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obdo 52/2012, ktorý v tam prejednávanej príhode vyslovil, že súhlas žalovaného, ktorého vedľajší účastník (združenie na ochranu spotrebiteľa) svojím vstupom podporil, nebol potrebný, keď legitimitu vedľajšieho účastníka na vstup do konania tomuto dal samotný zákon.

Odvolací súd osobitne považuje za potrebné zdôrazniť, že účelom tzv. spotrebiteľského práva je ochrana subjektu súkromno-právneho vzťahu, ktorý je spotrebiteľom. Ide o ochranu subjektu právneho vzťahu „slabšieho“ oproti predajcovi (dodávateľovi) vo sfére vyjednávacej sily i znalosti dotknutej oblasti obchodu [rozsudok Súdného dvora Európskej únie z 27. júna 2000 v spojených veciach Océano Group Editorial (C - 240-244/98)]. To všetko v záujme dosiahnutia reálnej spravodlivej rovnováhy v predmetnom právnom vzťahu. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným

účastníkom zmluvy [rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 9. 11. 2010 vo veci VB Pénzügyi Lízing (C-137/08) a vo veci Banco Espanol de Crédito (C-618/10) z 14. 6. 2012], a to v prvom rade zavedením povinnosti súdov ex offa posudzovať nekalú povahu jednotlivých zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách [rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 26. 10. 2006 vo veci Mostaza Claro (C-168/05)] a následne pri kladnom zistení povinnosťou zabezpečiť aby spotrebiteľ nebol viazaný takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou [(rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 6. 10. 2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL (C-40/08) a vo veci Pohotovosť s. r. o. (C-76/10) z 16. 10. 2010]. Sekundárne je však uvedený cieľ efektívne možné zabezpečiť [(k uvedenému pozri čl. 8 Smernice Rady 93/13/EHS, ako aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 3. 6. 2010 vo veci Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid (C-484/08)] i aktivitou združení založených za účelom ochrany práv spotrebiteľov, ktorým združeniam Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo podávať návrhy, ale aj byť účastníkom správneho alebo súdneho konania vo veci ochrany práv spotrebiteľov. Myšlienka ochrany práv spotrebiteľov sleduje totiž cieľ, ktorým je zabezpečiť ochranu spotrebiteľa, napríklad aj v prípade, že uvedený spotrebiteľ nepodal nijaký opravný prostriedok na účely uplatnenia svojich práv [(rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 6. 10. 2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL (C-40/08)], zdržal sa namietania nekalej povahy neprijateľnej zmluvnej podmienky, nepodal návrh na zrušenie neprijateľnej zmluvnej podmienky [rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 4. 6. 2009 vo veci Pannon GSM Zrt. (C-243/08)], teda v prípade, ak spotrebiteľ na svoju ochranu sám rezignuje, a to najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením [(rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 21. 11. 2002 vo veci Cofidis SA (C-473/00)]. Pokiaľ potom cieľ sledovaný Smernicou Rady 93/13/EHS v podobe efektívnej ochrany práv spotrebiteľov má byť podľa vnútroštátneho práva v podmienkach Slovenskej republiky zabezpečený aj možnosťou aktívnej účasti vedľajších účastníkov v rámci administratívnych i súdnych konaní, uvedený účel je možné zabezpečiť len existenciou združení zameraných na účinnú ochranu oprávnených záujmov a práv spotrebiteľov a následne takým výkladom procesných predpisov, ktorý by uvedenú účasť vedľajších účastníkov v konaní garantoval bez zbytočných obmedzení tak, aby bola zabezpečená v prvom rade spravodlivá ochrana práv spotrebiteľov, a to prostredníctvom garantovania všetkých procesných práv vedľajších účastníkov, ktorých cieľom je účinnú ochranu práv spotrebiteľov zabezpečiť. V súlade s uvedeným výkladom potom v žiadnom prípade nemôže byť správny postup okresného súdu, ktorý požaduje od spotrebiteľa, aby tento výslovne udelil súhlas vedľajšiemu účastníkovi na vstup do konania s tým, že ak je spotrebiteľ pasívny, má sa za to, že účasť vedľajšieho účastníka, ktorého úlohou je zabezpečovať ochranu práv spotrebiteľa, nie je možné v konaní pripustiť.

Na základe vyššie uvedeného bude teda okresný ďalej konať o návrhu navrhovateľa aj za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne a o trovách konania, ktoré si uplatnil vedľajší účastník v súvislosti s podaným odvolaním bude rozhodnuté až v rozhodnutí vo veci samej.

Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.